

Oponentský posudek

Hana Šilarová: *Novodobá historie kina Aero: Od nadšenectví k budování regionální sítě*.
Bakalářská práce, Katedra filmových studií FF UK, Praha 2012.

Bakalářská práce Hany Šilarové má velmi konkrétně vymezené téma – zabývá se novodobým vývojem kina Aero, které má od nástupu jeho současných provozovatelů v roce 1998 v domácí filmové kultuře velmi specifické až výjimečné postavení a které stihlo za oněch třináct čtrnáct let existence projít několika vývojovými etapami. Po krátkém historickém připomenutí starší minulosti tohoto biografu si autorka téma otevírá popisem institucionální báze Aera a jeho finančního zajištění, sleduje expanzi občanského sdružení Pro-Aero do dalších kin, dopad této expanze na vlastní kino Aero, následné budování regionální sítě, nápadité variační rozvíjení kinařských aktivit i invazi do aktivit distribučních v podobě společnosti Aerofilms. Již ohlášené aktivity koprodukční jí pak vedou k charakterizaci celého „aero-komplexu“ pomocí pojmů z ekonomické teorie horizontální a vertikální integrace. Za těžiště celého textu Práce užívá manažersko-ekonomického jazyka, je informačně i argumentačně věcná až strohá plná rozhodně zajímavých dat, k nimž mohlo být i pracně se dostat.

Na naší katedře jde o neobvyklý případ zcela aktuální problematiky z obchodního prostředí, které má ve zvyku, jak víme, filtrovat informace uvolňované veřejnosti a lze samozřejmě předpokládat, že se Haně Šilarové podařilo nahlédnout do zákulisí tohoto aerodynamického podniku jen zčásti. Po informační stránce působí práce dojmem, že její autorka posháněla o Aera kdeco, co bylo zveřejněno, celou řadu informací ovšem získala z osobních rozhovorů s manažerským týmem a je to samozřejmě cenné.

Na celé práci mě zarazí jedna zásadní věc – mám z ní pocit, že zjištěné informace o tomto výjimečném kinematografickém podniku v autorce nevyvolávají vůbec žádné otázky, jako by se problém vyčerpал získáním a uvedením dané informace a nebylo už kam pokračovat. A že možných otázek vůbec není málo, a to jak na té horizontále, tak na té vertikále.

Jestliže jsme shledali jako nosné téma bakalářské práce krátkou novodobou historií Aera, pak proto, že ho vnímáme jako zvláštní zaznamenáníhodný úkaz, a to nejen ve srovnání se zbytkem souběžně provozované sítě kin, ale zejména ve smyslu historickém. Aero se chová nestandardně, boří bariéry, narušuje zavedené modely, transformuje naši tradiční představu o instituci kina. A vybízí nás tak, abychom tuto svou tradiční představu o kinu přezkoumali. A tu se ukáže, že jde o standardní model rozšířený již v desátých letech, kdy stálé kino nebylo etablováno ani ekonomicky, ani společensky a hledalo cesty k podnikatelskému přežití. Řada kinařů působila zároveň jako distributoři, výjimkou nebyly ani aktivity produkční (František Tichý), vydávání časopisu, zařazování dalších forem produkcí do filmových představení apod. Pikantní na tom je, že v českých zemích tato kinařská praxe na počátku dvacátých let z mnoha provázaných důvodů v podstatě odumřela. Jestliže se nyní znovu vynořuje na scéně, je na místě ptát se proč a v čem jsou podmínky současných kinařů srovnatelné s tehdejšími. Stejně tak budování divácké komunity kolem jednoho kina nespadlo s nebe, má tradici kupříkladu v klubovém hnutí, zejména v regionech. Konstatujme tu, že práce Hany Šilarové historickou dimenzi postrádá, nicméně je třeba říci, že historické kořeny celého aero-modelu představují poměrně komplikovanou sféru souvislostí, jež asi nelze od bakalářské práce vyžadovat. Mé poznámky vedené tímto směrem nechť proto zůstanou mimo protokol. Zmiňuji je zde jen jako doklad toho, jak široké pole témat lze průzorem současného Aera zahlédnout.

V potaz naopak budiž bráno, že autorka věnovala pozoruhodně malou pozornost jednotlivým „produktům“ Aera, abych použil jeden z nejfrekventovanějších pojmů celé práce.

Přítom jde ve všech případech o typy akcí, které za širší komentář rozhodně stojí. Přímé přenosy z Metropolitní opery, které manažery Aera co distributory vynesou na mezinárodní pole a změni společenský charakter představení, Aeroškola a Aertěk jako přímá a věru akční odpověď Aera na nekonečné debaty ministerstev na téma film a škola, Aero naslepo (zajímala by mě dramaturgie) atd. Z jiného soudku: logo. Jde o historické logo Aera? Má grafika materiálů k jednotlivým produktům Aera jednotící koncepci, jak by naznačovaly názvy? Případně jakou a který grafik za ní stojí? Manažeři úspěšných kinematografických podniků v minulosti pronikali do vrcholných orgánů filmové branže spolkových i státních. Jsou manažeři Aera v takových orgánech dnes, tj. mají ambici spolupodílet se na utváření podmínek celku, sedí ve Filmové radě, v Radě Fondu etc., nebo se od tohoto světa distancují a jedou si po svém? To jsou otázky, které mi tanuly při četbě na mysli a na něž jsem v práci nacházel jen velmi zběžnou anebo žádnou odpověď.

Práci Hany Šilarové nicméně hodnotím velmi pozitivně a navrhuji odhodnotit ji známkou velmi dobře.

V Praze dne 3. 6. 2012

doc. PhDr. Ivan Klimeš